

Informatie voor familieleden en naastbetrokkenen

Inleiding

Uw familielid, partner, vriend(in) of bekende neemt deel aan een behandeling die geboden wordt door Scelta, expertisecentrum voor Persoonlijheidsproblematiek.

Met deze folder willen wij u informeren over de volgende zaken:

- de behandelprogramma's van Scelta
- de betrokkenheid van familie bij de behandeling
- een aantal adviezen voor familieleden en direct betrokkenen
- belangenorganisaties en activiteiten

Algemene informatie over het expertisecentrum

Scelta is een landelijk opererend expertisecentrum voor mensen met persoonlijkheidsproblematiek en heeft onlangs het TOPGGz predicaat behaald. Diagnostiek en behandeling worden geboden op verschillende locaties; in Apeldoorn, Nijmegen en Den Haag. Scelta heeft een breed scala aan programma's en heeft professionals in huis met jarenlange ervaring met en expertise in poliklinische behandeling, deeltijdbehandeling en klinische behandeling.

De behandelprogramma's bieden behandeling aan patiënten die, door de manier waarop zij omgaan met zichzelf en anderen zijn vastgelopen. Zichzelf en anderen ondervinden daar veel hinder van. Een persoonlijkheidsstoornis gaat doorgaans gepaard met een verscheidenheid aan andere psychische symptomen zoals angst, somberheid, emotionele instabiliteit en impulsiviteit. De behandeling moet leiden tot aantoonbare verbeteringen op het gebied van sociaal functioneren, gedragsverandering en maatschappelijk functioneren. De resultaten worden gemeten middels wetenschappelijk onderzoek.

Naast behandeling wordt er informatie, voorlichting en training gegeven aan verschillende doelgroepen zoals hulpverleners, politie, patiënten, familie, media. Scelta werkt samen met belangenorganisaties voor zowel patiënten als familieleden.

Scelta maakt deel uit van GGNet. Het zorgaanbod verschilt per locatie. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met het secretariaat of een van de behandelaars. Zie voor contactinformatie de laatste pagina van deze folder. Voor meer informatie over GGNet, ga naar de website www.ggnet.nl.

Voor meer informatie over het motto, de missie en visie van Scelta verwijzen wij u graag naar de algemene website van Scelta www.scelta.net.

Behandeling

Voor mensen met persoonlijkheidsproblematiek is *ambulante of poliklinische behandeling* de meest voorkomende optie. Scelta biedt met name behandeling in de groep. Dit kan zowel groepspsychotherapie zijn als een non verbale vorm van groepstherapie. De intensiteit kan wisselen. Van een keer per week tot multidisciplinaire behandeling (dag) klinisch.

De klinische behandeling is de meest intensieve vorm van groepsbehandeling, waarbij patiënten 4 nachten en dagen zijn opgenomen en in een groep een gespecialiseerd behandelprogramma volgen. Het klinische milieu dient daarbij als sociaal oefenveld, waarbinnen ander gedrag kan worden geoefend. Klinische behandeling wordt alleen bij Scelta Apeldoorn aangeboden. Dagklinische behandeling vindt plaats in Nijmegen en Apeldoorn terwijl bij Scelta Den Haag poliklinische groepstherapie wordt aangeboden.

Alle patiënten die in de verschillende programma's behandeld worden, hebben een regiebehandelaar. De regiebehandelaar kan een klinisch-psycholoog/psychotherapeut of een psychiater zijn. De psychiater draagt altijd de medisch/psychiatrische verantwoordelijkheid.

Naast de behandelprogramma's worden behandelmodules gegeven die kunnen aansluiten bij wat een individuele patiënt nodig heeft. Een aantal voorbeelden van modules is: Compassion Focused Psychotherapy, Sociale vaardigheidstraining, Zelfzorg ("Eten vriend of vijand"), Middelengebruik, De Gezonde Volwassene, Voorlichting over de Borderlinestoornis in groepsverband (psycho-educatie), Mindfulness, Zelfbeeld, Emotieregulatievaardigheidstraining, Ouder en kind.

De inhoud van het behandelplan en het verloop van de behandeling is voortdurend gespreksonderwerp van de patiënt en zijn/haar (regie)behandelaar.

De betrokkenheid van familie en andere naastbetrokkenen.

Scelta heeft een eigen familie-/naastbetrokkenen-beleid en volgt, evenals GGNet, de landelijk opgestelde modelregeling 'relatie ggz-instelling-naastbetrokkenen', de zogenaamde 'betrokken omgeving' (te downloaden via de website van [Labyrint In Perspectief](#)).

Belangrijke aspecten van deze regeling zijn:

- het verstrekken van informatie aan familie en naastbetrokkenen (schriftelijk/mondeling, wijzen op voorlichtingsbijeenkomsten)
- het toegankelijk maken van de hulpverlening voor familie en naastbetrokkenen
- het garanderen van goede communicatie/samenwerking met familie en naastbetrokkenen, zoals het oog hebben voor de draagkracht van naastbetrokkenen, het geven van voorlichting, het bieden van nazorg na ernstige incidenten)

Scelta heeft hiervoor de volgende afspraken gemaakt:

- elke (regie)behandelaar nodigt binnen zes weken (met toestemming van de patiënt) de belangrijkste naastbetrokkenen van de patiënt uit om te inventariseren aan wat voor informatie en contact de naastbetrokkenen behoefte hebben en welke vorm van betrokkenheid bij de behandeling van de patiënt het meest helpend is. Indien de regiebehandelaar niet als contactpersoon optreedt, dient een ander deze rol te vervullen
- alle afspraken en uitkomsten van gevoerde gesprekken worden in het dossier van de patiënt vastgelegd
- er vinden afhankelijk van de gemaakte afspraken regelmatig evaluatiegesprekken plaats met de naastbetrokkenen over het verloop van de behandeling en de onderlinge afstemming/communicatie

Scelta biedt de volgende opties voor familie en naastbetrokkenen:

- individuele ondersteuning, voorlichting/psycho-educatie
- samenwerking in het kader van de behandeling van een individuele patiënt
- relatie en of gezinstherapie
- ondersteuningsgroepen (o.a. cursus omgaan met Borderline), zie aanbod preventie GGNet
- KOPP activiteiten (kinderen van ouder(s) met psychiatrische problematiek) i.s.m. jeugdpreventie

Klachtenprocedure

Medewerkers van Scelta vinden het belangrijk dat familieleden en naastbetrokkenen zich gehoord, erkend en geholpen voelen. Indien dit niet het geval is of de samenwerking met directbetrokkenen teleurstellend verloopt, bestaat er de mogelijkheid uw klacht te bespreken of een klacht in te dienen.

In eerste instantie kunt u zich dan wenden tot de regiebehandelaar van uw naaste die bij Scelta in behandeling is. Mocht dit niets opleveren dan kunt u de stappen ondernemen die in de [klachtenregeling](#) van GGNet beschreven staan.

Aansturing Scelta locaties

Scelta wordt aangestuurd door een teammanager en behandelinhoudelijk beleidsprofessional. De verschillende programma's kennen een programmaverantwoordelijke die zorgdraagt voor het inhoudelijke programma.

Adviezen voor familieleden en direct betrokkenen

Zorg dat u geïnformeerd bent

Dit kan middels brochures, boeken en internet, maar ook via de patiënt voor zover deze zich hierover wil uitlaten, via de behandelaar (met toestemming van de patiënt) en via [Stichting Labyrint In Perspectief](#), een zelfhulporganisatie voor direct betrokkenen van psychiatrische patiënten.

(H)erken de stoornis

Het herkennen van symptomen en vervolgens erkennen dat deze behoren bij een psychiatrische aandoening is voor uzelf en voor het begrijpen van uw naaste van belang.

Houd vol en bewaar uw geduld

Deze tip is gemakkelijk gezegd maar misschien wel het moeilijkst uitvoerbaar! Toch is het belangrijk dat u op de een of andere manier contact blijft houden met uw naaste, hij of zij heeft vaak al zoveel verloren. Zoek zondig daarbij voor uzelf ondersteuning!

Maak goede afspraken

Goede afspraken ontstaan na wederzijds overleg. Deze afspraken mogen ook gelijkwaardig zijn met het principe 'voor wat hoort wat'. Met goede afspraken weet een ieder waar hij/zij aan toe is, wat hij/zij verwachten kan. Het is essentieel om u aan de afspraken te houden, dit houvast verhoogt het veilige gevoel van de patiënt. Hoewel u rekening kunt houden met uw naaste in verband met zijn/haar persoonlijkheidsproblemen, mag u hem/haar zeker wijzen op zijn/haar verantwoordelijkheden in deze. Het is belangrijk om afspraken te maken over wanneer, op welke tijdstippen, onder welke voorwaarden en waarvoor de patiënt bij u terecht kan. Vraag daarbij niet te veel van uzelf.

Maak duidelijk waar u wel of niet bij kunt helpen

U kunt een luisterend oor en de nodige aandacht bieden, ook kunt u proberen om voor afleiding te zorgen. U kunt niet: altijd klaar staan, voor alles begrip tonen, behandelen, suicide voorkomen, zelf een opname regelen. De patiënt zal zelf deskundige hulp moeten zoeken en aanvaarden. Geef liever steun dan advies. Probeer niet direct te reageren en 'welles nietes' discussies te voorkomen. Probeer in het algemeen genuanceerd, dus niet 'zwart-wit' te reageren. Stel vragen als: 'leg mij eens uit, gisteren zei je dat, nu dit'. Verwijs naar gemaakte afspraken.

Overleg met anderen

Het gedrag van patiënten kan veel emoties oproepen. Praat erover met bekenden en stel, waar mogelijk, vragen aan behandelaars of zoek steun bij lotgenoten ([Labyrint In Perspectief](#)). Probeer met andere directbetrokkenen overeenstemming te bereiken over de aanpak. Deze overeenstemming is in het bijzonder van belang tussen beide ouders van de patiënt.

Noodsituaties

Onmiddellijk reageren is nodig in crisis e of noodsituaties: de patiënt heeft bijvoorbeeld te veel medicatie geslikt, heeft zichzelf ernstig verwond of is ernstig in de war. Probeer van tevoren duidelijk te maken wat u verstaat onder een crisis of noodsituatie en wanneer u actie zult ondernemen. Het meest ideaal is dat patiënt, behandelaar en direct betrokkenen het onderling eens zijn over wat te doen in welke situatie. Hiervoor is regelmatig overleg tussen alle partijen noodzakelijk. Afspraken dienen te worden vastgelegd in een schriftelijk crisisplan. De realiteit gebiedt te zeggen dat overeenstemming hierover niet zo gemakkelijk te bereiken is. Schakel bij nood de betreffende instanties in: in principe de huisarts, die zo nodig kan verwijzen (EHBO, crisisdienst). In dringende gevallen kan natuurlijk ook 1-1-2 gebeld worden.

Houd afstand en nabijheid in de gaten

Overlaad de patiënt niet met goed bedoelde adviezen, zit hem/haar niet te dicht op de huid. Afstand bewaren betekent niet een kille onverschilligheid of buitensluiten. Probeer een tussenweg te vinden tussen overbezorgd gedrag en verstoten.

Eigen leven

Denk ook aan uw eigen leven, aan (de rest van) uw eigen gezin en uw eigen vrienden- en kennissenkring. Zorg voor voldoende ontspanning. Probeer de zorg en aandacht te verdelen over verschillende mensen, zodat niet alles op de schouders van een of twee personen, vaak de ouders of de partner, terecht komt.

Professionele hulp

Accepteer professionele hulp, dit is geen schande! Ga op zoek naar professionele, betrokken hulpverleners. Deze zijn te herkennen aan hun meelevende aard, informatieve stijl en de waarde die zij hechten aan goede samenwerking.

Loslaten

Leer afstand te nemen en los te laten. Communiceer dit wel goed naar alle betrokkenen! Dat wat je loslaat komt naar je toe!

Meer weten?

Stichting Labyrint In Perspectief

De Stichting Labyrint In Perspectief stelt zich ten doel om:

- familieleden en direct betrokkenen met elkaar in contact te brengen om elkaar te kunnen ondersteunen
- familieleden wegwijs te maken en informatie te geven
- (onder andere) aan hulpverleners voorlichting te geven om aandacht te vragen voor de positie van familie
- belangen te behartigen van familie van psychiatrische patiënten
- hulpverlening te verbeteren

Naast telefonisch lotgenotencontact worden ontmoetingsdagen, thema-avonden, zelfhulpgroepen en telefoonkringen georganiseerd.

Wanneer u in contact wilt komen met een regio-contactpersoon, bel dan het landelijke bureau. Zij geven, als u dat wilt, uw naam en telefoonnummer door aan de regiocontactpersoon. U wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld.

Voor informatie kunt u terecht bij het landelijk bureau.

Het secretariaat is bereikbaar op maandag, dinsdag en donderdag tussen 10:00 en 12:30 uur.

Telefoon 033 30 32 355

E-mail secretariaat@labyrint-in-perspectief.nl

Voor persoonlijke vragen kunt u bellen met de Telefonische Hulplijn: 0900 2546674.

Zie www.labyrint-in-perspectief.nl voor meer informatie en de bereikbaarheidstijden.

Familieraad GGNet

De Familieraad van GGNet stelt zich ten doel de belangen van familieleden van patiënten bij GGNet te behartigen en te bevorderen dat de familie betrokken wordt bij de zorg voor de patiënt. Dat probeert de Familieraad op verschillende manieren te verwezenlijken.

De Familieraad organiseert ontmoetingsavonden om elkaar onderlinge steun te bieden, ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren. Bovendien probeert de Familieraad de relatie tussen behandelaren en familie waar nodig te verbeteren. Ook zorgt de Familieraad voor de nodige voorlichting, al dan niet in nauwe samenwerking met onderdelen van GGNet.

Enkele kerntaken van de familieraad zijn:

- het blijvend aandacht schenken aan het familiebeleid binnen GGNet
- kan een luisterend oor bieden voor individuele problemen en klachten en kan u doorverwijzen voor verdere informatie en ondersteuning
- uitbrengen van een nieuwsbrief (tien keer per jaar)

Voor meer informatie kunt u terecht bij de staffunctionaris Familieraad,

Telefoon 088 933 3150

E-mail: familieraad@ggnet.nl

Stichting Borderline

De Stichting Borderline is een landelijke patiëntenorganisatie en stelt zich ten doel:

- het bevorderen van de erkenning van borderline en het vinden van herkenning bij elkaar
- de totstandkoming en bevorderen van onderlinge steun
- het behartigen van de belangen van mensen met borderline

Voor informatie kunt u terecht bij het landelijk bureau,
telefonisch bereikbaar op maandag, woensdag en vrijdag van 10:30 tot 14:30 uur.
Telefoon 030 276 70 72

Internet: www.stichtingborderline.nl

E-mail: stichting@stichtingborderline.nl

Ondersteuningsgroepen

Regelmatig worden er ondersteuningsgroepen georganiseerd voor familieleden en direct betrokken met als doel het geven van voorlichting over een bepaalde stoornis en het bieden van handvatten hoe met deze stoornis om te gaan. Daarnaast is er veel ruimte voor lotgenotencontact.

Informatie over de inhoud en aanmeldingsprocedure van deze groepen kunt u vinden op de website van GGNet, www.ggnet.nl en van Scelta, www.scelta.net.

Websites

Algemene website van Scelta: www.scelta.net

Andere handige websites: www.moeilijkemensen.nl
www.kopouders.nl
www.zogeknogniet.nl
www.triade-borderline.nl
www.zelfbeschadiging.nl
www.trimbos.nl

Boeken

Enkele suggesties voor boeken over persoonlijkheidsproblematiek:

- ‘Omgaan met borderline”, een praktische gids voor naastbetrokkenen – Erwin van Meekeren en Hans de Jong
- ‘Alles of Niets ‘de borderlinestoornis’ - Erwin van Meekeren
- Borderline de Baas. Gids voor naastbetrokkenen – Koos Krook
- Waarom ben je zo? Over persoonlijkheidsstoornissen – Moniek Thunissen
- Borderline hulpboek, Spaans en van Meekeren
- In de beste families, Paul Teunissen
- Leven met een borderliner P.Mason/R. Kreger
- Het borderline werkboek R.Kreger/J.P. Shirley
- Omgaan met borderline, van Meekeren/de Jong

Locaties Scelta

GGNet Scelta Apeldoorn
Deventerstraat 459
7323 PT Apeldoorn
Postbus 928, 7301 BD Apeldoorn
Tel. (088) 933 2670
Fax. (088) 933 3845
Email: scelta.apeldoorn@ggnet.nl

GGNet Scelta Den Haag
Van de Spiegelstraat 19
2518 ES Den Haag
Tel. (070) 7000200
Fax: (070) 7000250
Email: scelta.denhaag@ggnet.nl

GGNet Scelta Nijmegen
St. Annastraat 312c
6525 HG NijmegenTel.
Tel 088-933 3300
Fax 088-933 3857
Email: scelta.nijmegen@ggnet.nl

www.scelta.net
www.ggnet.nl